

Arja Kotiranta ujuttaa runoa kaikelle kansalle

Lahtelainen Arja Kotiranta, ilmaisukouluttaja, harrastajateatteri-ohjaaja, toimittaja ja monien taiteenalojen harrastaja, on tuttu näky Inarin kunnassakin. Kumma palo toi pohjoiseen vuonna 1993 ja siitä se lähti: lapinhulluus tai -nerous, miten vaan haluaa asian ilmaista, se huima tunne joka tapauksessa sai otteen myös Arjasta. Tätä nykyä Arjalla on kimpamökki Kaamasessa entisen työkaverinsa, Leenan kanssa, ja hän nauttii Lapin rauhasta täysin siemauksin aina, kuin vaan etelästä töiltään ehtii irtautua.

Arja Kotiranta on tuttu näky pohjoisessa, mutta tässä kuvassa hän on kuitenkin Luomu-Lahti-tapahtumassa syksyllä 2005.

Kotiranta on tullut näkyväksi pohjoismaisissa taidetapahtumissa syksyllä 2005.

Lappirunoutta

Kotiranta kirjoittaa runoja. Niitä hän on tehnyt pikkulukista lähtien.

- Varmaan siitä saakka, kun olen oppinut kirjoittamaan, Arja naurahtaa ääneen ja muistelee, miten joulusiivouksenkin yhteydessä löysi vihkotoilkulla joskus -70-80-luvuilla kirjoittamiaan runolapsia.

- Ihania raakileitahan ne ”runokakarot” silloin olivat, niin tunteikkaita ja herkkiä. Osa oli kyllä yllättävän kypsääkin kamaa, hän toteaa ja kertoo lisää runojen kirjoittamisesta:

- Niin, minähän kirjoitin ensimmäisen Lappiaiheisen runokirjani vuonna 1994 Lapinnerous – Neitsytmatka Lappiin heti sen ensimmäisen Lappikesäni tunnelmista. Se oli omakustanne. Toinen, kuva-runoteos Kultaa taivaalla - kristallia hangella syntyi vuonna 2000 ja sen kustansi Diomedea Excellence Oy. Kirjat myytiin nopeasti käsistä, mutta Kotiranta tahtoi pidättäytyä 1000 kappaleen painoksissa. Seuraava kirja on jo pitkällä. Se on kirjoitettu ja kuvattu, nyt Kotiranta etsii sille kustantajaa.

Kotiranta on kirjoittanut Lappi-runokirjojensa lisäksi kymmeniä näytelmäkirjoituksia harrastajateattereille, päivänavauskirjan Otavalle ja ollut mukana yli kymmenessä yhteisantologiassa. Hän on myös vetänyt luovan kirjoittamisen ja asiakirjoittamisen kurseja. Viimeisin aikaansaannos tehtiin viime vuonna miesystävän, Peter Sundholmin kanssa. Kotiranta ja Sundholm haastattelivat yhdessä 90-vuotta täyttäneitä lahtelaista Lilja Tammista ja Sundholm

toimitti sitten materiaalista Tammisen elämäkerran Punainen Lilja – Lilja Tammisen muistelmia. Kotiranta kuuluu Salpausselän kirjailijoiden ammattijaostoon ja on tunnettu mm. Lahden Runoviikon aktiivisena järjestäjänä.

Runo kuuluu kaikille

- Haaveenani on tunkea runo- ja sellaisiin paikkoihin, joista sitä ei välttämättä osata odottaa... Olemme esimerkiksi vieneet runoutta erilaisten ilmaisuryhmien kanssa mitä kummallisimpiin paikkoihin. Olemme esiintyneet kaduilla, toreilla, virastoissa, museoissa, ravintoloissa, pihoil- la, sairaaloissa ja laitoksissa.

Kotiranta on itsekin esittänyt takavuosina runojaan paitsi kotikonnuillaan, myös muun muassa Saariselällä, Ivalossa, Kaamasessa ja Utsjoella.

- Runouden pitäisi olla mielestäni useampien ihmisten, meidän aivan tavallisten lukijoiden ja kaduntallaajienkin ulottuvilla. Siksi olen tehnyt myös kuvurunokortteja, -kirjanmerkkejä ja -kalentereita. Olen saanut niistä tavattoman lämpöistä vastakautta, ja se tuntuu todella hyvältä. Pitäisi etsiä runoutteen todella uskova sponsori. Seuraavaksi varmaan nimittäin toteutan yhden hulluimmista haaveistani; haluaisin painattaa runovessapaperia!

- On harhakuvitelmaa, etteikö miehet muka lue runoja! Olen kuullut näiden vuosien aikana kymmeniltä miehiltä, miten he ovat ostaneet ja lukeneet kirjotani, korttejani ja kalentereitani juuri niissä olevien tekstien takia. Monesti mies valitsee kortit ja kirjanmerkit, kun pariskunta on

ostoksilla. Ja onhan sekin totta, että jotkut runoni olen kirjoittanut varta vasten miehille. Ei runous ole mitään kummallista tiettyjen ”kulttuuripersoonien” etuoikeutettua viihdettä, se on tarkoitettu aivan kaikille. Viime keväänä olin esimerkiksi järjestämässä Lahden viidettä Runoviikkoa ja siinä muun muassa maahanmuuttajien runotapahtumaa Lahden Taidepanimolle. Se oli mukavaa, mukaan mahtui silloinkin niin miehiä, kuin naisiaakin, eri kansallisuuksia, eri ikäisiä ja hyvinkin erilaisia ihmisiä.

Runollisia huovutustöitä

Huovutusharrastuksen Arja Kotiranta aloitti kolmisen vuotta sitten ollessaan Heinolan Reumasairaalassa kuntoutuksessa.

- Oli keksittävä kolmen viikon ajalle jotain iltatekemistä, minä kun en ole ollut koskaan kova katsomaan telkkaria. Reumalla tarjottiin ohjattua ilta-askartelua ja muita käsityöpuuhia, ja minähän innostuin kovasti. Huovutushommat veivät sydämeni. Huovuttelin illat ja välillä päivisin, jos oli kuntoutukselta vapaata, ja tein siellä ollessani toistakymmentä työtä! Kun pääsin kotiin, tilasin säkkikaupalla villoja ja aloin suunnittelemaan malleja.

Arja Kotiranta kehitti oman tyylin. Hän alkoi tehdä tauluja ja muita sisustushuovutuksia; sellaisia, mitä ei ollut missään aiemmin tavannut. Näyttelyitä hänellä on ollut jo neljä; yksi Nastolassa, yksi Lahdessa, yksi Ivalossa (kesällä 2004) ja yksi Ina-

hissa (viime kesänä). Seuraava näyttely on jo suunnitteilla. Palaute on ollut hyvää ja kävijöitäkin on piisannut.

- On ihana, kun ihmiset tulevat sanomaan, että teen ihan omannäköisiäni juttuja, ja etteivät he ole missään nähneet vastaavia! Se lämmittää mieltä. Teen sekä isoja että pieniä töitä, aivan toivomusten ja tarpeiden mukaan.

On myös mukavaa antaa itse lahjaksi jotain omatekemää. Tämä on hyvää jatkumoa piirustus- ja maalausharrastukselleni, jotka ovat olleet ajan puutteen vuoksi ”talviunilla”, olen päässyt kun-

nnon pirttämään viimeksi Taide- lukiossa ollessani.

Kotiranta kiertää silloin tällöin myyjäisissä, markkinoilla, messuilla ja erilaisissa taidetapahtumissa esittelemässä ja myymässä tuotteitaan.

- Hirveästi ei ole aikaa kierrellä, kun yhä opetan ilmaisuaineita eri oppilaitoksissa. Tämä on kyllä erittäin voimaa-antavaa ja mukavaa hommaa, hyvää vastapainoa opetus- ja ohjaustyölle.

- Ja vielä kun saan yhdistää huovutustöihini runoutta, on se entistä palkitsevampaa, Kotiranta hymyilee ja katsoo valoisasti tulevaisuuteen.

